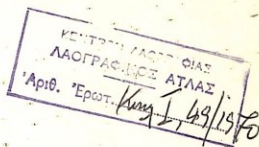

25

49

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

45

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

24-30 Ιανουαρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ... **ΜΑΡΑΘΙ**
(παιλιότερον ὄνομα : **ΜΑ.Ρ.Α.ΘΙ** ..), Ἐπαρχίας ... **ΣΥ.ΡΟΥ** ..
Νομοῦ ... **ΚΥ.Κ.Λ.Α.Δ.Ω.Ν**

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος ... **Δημή-
τριος** ... **Μοηρίμης** ἐπάγγελμα ... **δημοδιδάσκαλος** ..
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις : ... **Μ.Υ.Κ.Ο.Ν.ΟΣ**

Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον ... **3**

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :

α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ... **Σταῦρος** ... **Σαντοριναῖος**

ἡλικία ... **59** ... γραμματικαὶ γνώσεις ... **Δ' τάξις**

Δημοκρίτῳ ... τόπος καταγωγῆς ... **Μαράθι**

Μουμούου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ (β)

ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; **Δὲ γόνιμοι περιοχαί, προωρίζοντο**
διὰ σπορὰν καὶ αἱ ἀγροὶ διὰ βοσκήν ποιμνίων.

Ὑπῆρχον αὐτὰ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; **καὶ ὑπῆρχαν καὶ ... ἐνηλλάσσοντο ...**

2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ... **Εἰς γε-
ρινούς, γαιοκτήμονας Ἕλληνας, εἰς μονὰς.**

3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; ... **Μαζιστεῖα**

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Οἱ... μάλιστα... ἀσχολοῦνται καὶ... εἰς... τὴν γεωργίαν καὶ εἰς τὴν κτηνοτροφίαν.*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *μαλιστα*.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;
Εἰς... τὰ... κτήματα... τῶν... γαιοκτημόνων... ἐργάζοντο... ὁλόκληροι... οἰκογένειαι.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *σημισακάτορες* Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...
ἐργάται.....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; *εἰς... εἶδος.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;
Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται, οἱ, ὅσοι, προήρχοντο... ἀπὸ... τοῦ... θέρισμα... ἀπὸ... τοῦ... ἀλώνισμα... ἀπὸ... τοῦ... τρυγητὸν... ἡμερομίσθιον... ἐλάμβανον... εἰς... εἶδος.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπῆρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... *ὄχι*.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *Εἰς... τοὺς... γαιοκτημόνας... τοὺς... Μπαρβατίνοζοι... ὅποιοι... ἦσαν... ἐργάται.*

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται... *μαλιστα* ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... *ὄχι*.....

- δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλάμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

τὰ χωράφια παλαιότερον... ἐλιπαίνοντο με ζωϊκὴν κόπρον βοῶν, με τὴν καλάμιαν μετὰ τὸν θερισμόν...

- 2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; τὸ ἔτος 1960

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον, καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Ἀπὸ τὸ ἔτος 1958 τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ 1965

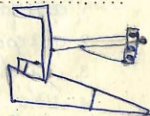
- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον, τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Σιδηροῦν ἄροτρον ἐκ τοῦ διπλοῦ χρησιμοποιεῖται ἐν τῇ κτήματι.

Ἡ προμήθεια τῶν μηχανῶν ἐκ τῆς Σύρου.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. ἀξελόχνη 4. ἀντί 7. σταβάρη 10.
2. ἀξελόχνη 5. σφῆνξ 8.
3. παράβολο 6. σπάθη 9.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Ἀπὸ τὸ ἔτος 1963
3) Μηχανὴ θερισμοῦ Ἀπὸ τὸ ἔτος 1968

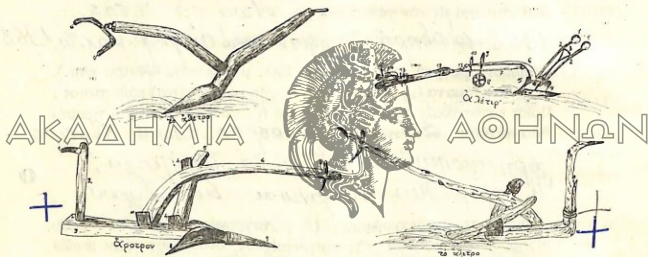
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἄλωνισμοῦ

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ,

τὸ ξύλινον ἄροτρον τὸ κατεσκεύαζε καὶ
τὸ κατασκευάζει ὁ ἀθανάσιος βασιλεὺς
Δανᾶς.....

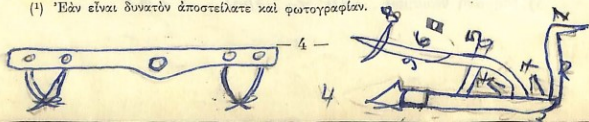
2) Ποῖα ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποῖα εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. ἀγέτροχέρι...	6. σκαβάρη...	11.
2. ἀγέτροσοδι...	7. σφῆκες...	12.
3. παράβαλον...	8. κριμεῖς...	13.
4. ὑνί...	9. νίτρο...	14.
5. σπαῖτη...	10.	15.

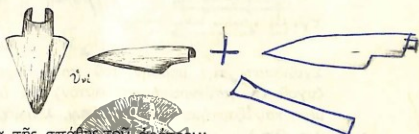
(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμῳ).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χλωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Κατασκευάσατε τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου...
ἦτο μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

...τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου εἶναι ἐπιμηκὲς
6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου... ἐκ ξύλου

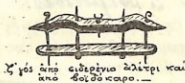
- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

σκεπάρνι... πριόνι... ἀρίδι... ξυλοφαί.

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) ; βόες, ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Διὰ τὸ ὄργωμα χρῆσιμό-ποιούναται ἀγελαῖες καὶ ἡμίονοι.*
 β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ-χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *ὄνος*

- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Μ.α. γ. λ. σ. α.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου λέγεται*

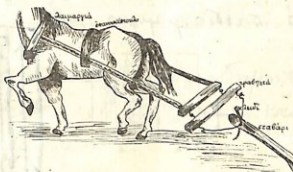
κρινέλι.

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *Δεν γίνεται.*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.

Ἡ δὲ ζῶα οὐ χρησιμεύονται εἰς τὸ ὄργωμα· δὲν φέρουν σκευήν.

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἄγρου ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. Ἡ δὲ θάλασσα καὶ ὄργωνται μαζὶ μετὰ τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα· 2) ἄνδρας μόνον· οὐ... ἄνδρας.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ... ὁ ζεύξιμον... τῶν... ἀγελάδων... γίνεται... διὰ... τῆς... προσδεθῆναι τοῦ ἀρότρου... εἰς... τὸν... μετὰ... τοῦ...

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον... Οὐ μαιώτ... μετὰ... τοῦ...

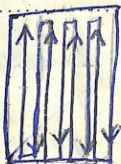
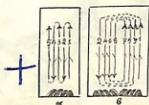
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποῦ τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα, ἢ φωτογραφία). Οὐ γεωργαὶ κατευθύνει τὰ ζῶα μετὰ τὴν βοσκὴν χωρὶς... τὰ... δεθῇ... τὰ... κέρατα...

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

..ὅ.. ὄργωμα .. παλαιότερον .. ἐγένετο .. με .. ἀνοιγο-
.. μένας .. αὐλακας .. κατ'εὐθείαν γραμμὴν ..

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

..ὡς .. τὸ .. σχεδιάγραμμα .. β..

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σισσιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ; Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα .. ἐγένετο .. καὶ .. γίνεται .. ἀκόμη .. με .. σποριές ..

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ; .. μέγιστα ..

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ; .. Σε .. μαυράβονζα .. μέρη .. ἀντιμαθι-
.. σπορά .. τὸ .. ἄροτρον .. με .. θιν .. σκαπάνην ..

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἄροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. .. Ἡ .. διάνοιξις ..
.. τῶν .. αὐλάκων .. με .. τὸ .. ὑνί .. πλαγίως ..

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις, τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. εἰς... ὄχα... τα... ὀργώματα...

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα εἰνόντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνομαστολογία) τὰ ὀργώματα αὐτὰ π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Διὰ τὴν σπορὰν τῶν δημητριακῶν εἰνόντο
δύο ὀργώματα. Ἡ καλλουργία καὶ ὁ σπορία.
ὁ φθιναπώρον.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀπαυτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὸ φύτεμα τῶν κηπευτικῶν γίνονται
τρία ὀργώματα. α) διβόλο β) τριβόλο γ) φωτίζω.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπανσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

... Ἐπὶ... 2... ἔτη.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... δύο... τὸ φθιναπώρον...

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

Ὁ... τραυβῆς... ἐντὸς τοῦ σπορίου... εὐρίσκειται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρη, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτὰ. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον;

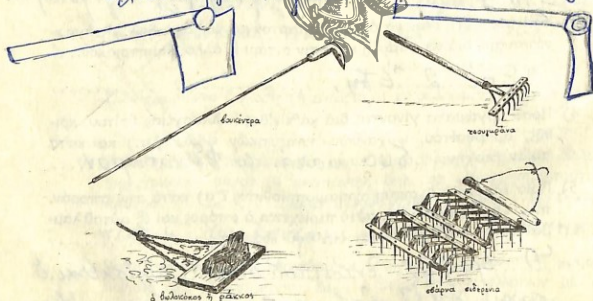
Κατὰ... τὴν... ἀπορία... τὰ... γεωργι-
α... ἐργαλεία... μαθαρίζονται...
... τὴν... φύτευαν...

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Μάλιστα... σβάρνισμα...

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

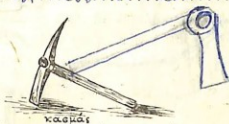
Ἡ σκαφή... τῶν μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν
ἔχουν... ὀργωθῇ... γίνεται... με... τσαπί... κ. ἄ. ἔνταρος

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Ἔργαζεία... αὐτὴν... χρῆσιμα... πίνονται... διὰ τὴν
 τρώσιν (σκάψιμα)... τῶν... ἀγρῶν... καὶ κήπων... ἐξέλε
 ... τὰ... καὶ... τὸ... ζευγάρ!

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

.. τὰ... ἀρῶσι... αὐτοὺς... βοηθοῦν... τὸ... ζευγολάτην
 γίνονται... βοηθοὶ... καὶ... ἐκτελοῦν... τὴν... ἐργασίαν... τοῦ... σκαλίσματος...

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

.. τὰ... ἀρῶσι... αὐτοὺς... βοηθοῦν... τὸ... ζευγολάτην
 γίνονται... βοηθοὶ... καὶ... ἐκτελοῦν... τὴν... ἐργασίαν... τοῦ... σκαλίσματος...

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

.. τὰ... βαρυντὴ... χωράφια... ζευγολάτην...
 διὰ... τροφὰς... τῶν... ζώων... (ρόβη, σανόν, τριφύλλι).

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἑσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές, (βραγιές) καὶ ἄλλως.

.. τὰ... βαρυντὴ... χωράφια... ζευγολάτην...
 διὰ... τροφὰς... τῶν... ζώων... (ρόβη, σανόν, τριφύλλι).

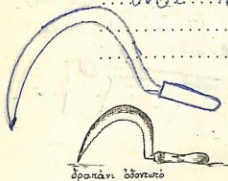
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεία θερίσμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον θερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Με τὸ δρεπάνι ἀντὶ ὀδοντῶν

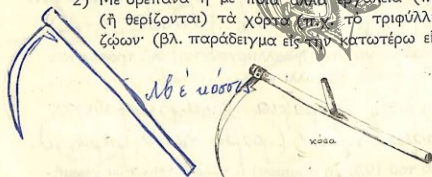

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

2) Με δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

Ἡ λεπίς τοῦ δρεπανιοῦ παρακτερεῖται... ὀμαλή... ὀδοντωτή... ἔναι... ὀδοντωτή...

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγτο;

Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς ἐλέγεται στεφανί...

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ... *Οἱ... μύρβα...*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... *Μαζίστα... Παλαιότερον ὁ θερισμὸς ἐγένετο... ἐν... ἐκρίνωσιν... τῶν... δημητριακῶν...*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. ... *Εἰς... ὕψος... 5... 10... δακτύλων... ἀπὸ τοῦ ἐδάφους... θερίζονται... ἐν... ἀμμομαριανοῖ...*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται) ...

Οἱ... στάχυες... ποῦ... ἔμεναν... εἰς... ἀμμομαριανὸν... μετὰ τὸν θερισμὸν... περὶ... πασκουζο...

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ... *Οἱ... ἴδιοι... θερισταί... ἀποθέτουν... ἐπὶ... τοῦ... ἐδάφους... τὰ δράγματα... τοῦ...*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ...

Οἱ... χεριές... τοποθετοῦνται... χωρῆς... μαζί... ἀπὸ... 20... Αἱ... μέγιστα... δέ... τῶν σταχυῶν... εὐρίσκονται... εἰς... τὴν... αὐτὴν... κατεύθυνσιν...

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. ... *θα τοποθετούνται μαζί... δράγματα*
τα λέγονται... ἀγκαλιές...

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν ; ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

*Θερίζουν... ἄνδρες καὶ γυναῖκες μαζί...
 Δεν ἤρχοντο θερισταί... ἀπὸ ἄλλων...
 τόπων...*

- 2) Πῶς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή ; εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας οἰκονομολογίαν)

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἐφέρον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωση (δὴλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

*Οἱ... ἄνδρες περιεβαλον τὴν μέσσην τοῦ
 σώματος τῶν... καὶ αἱ γυναῖκες...
 ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας... πρὸς...
 ἡμερομίσθιον...*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἐδίδετο.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Ἐτραγουδοῦσαν.

σχινικὰ. ἔχ. καί. Σ. τὴν. ἀκρία. τοῦ. σπαρμε-
... νιοῦ... με... βράν. ν. ἀ. περὶ. γ. γ. α. ν. α. με
... τῶν. ὁ. ἀν. θ. μ. ο. σ. κ. ι. α. ἡ. θ. ι. ο. σ. ... κα. μα. κυ. ρ. ι. γ. α.

- 6) Πού τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἐθιμικόν. Μετὰ τὸν θερισμὸν ἀφαινοῦνται.

ἀφαι. ... σ. τὸν. ἡ. θ. ι. ο. σ. καί. ... τῶν. ν. ε. ...
... τῶν. ἀν. ι. τ. ε. s. ... καί. ... γ. κ. ὁ. γ. α. γ. ο. ...

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν στάχυν.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων στάχυν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

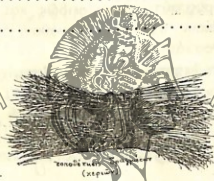
Ἐὰν... δεμάτιασμα... ἐγίνετο... μετὰ...
... τὸν... θερισμὸν... ἀμέσως... τὴν. ἡ. θ. ι. ο. σ. ...
... ἡμέραν... ..

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκάλιες ; Πώς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματίων μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

...τὸ...δεμάτιασμα...ἐγένετο...ἐν...τοῦ...
 ...ἀνδρὸς...τὰ...μυρὰ...παρὰ...παρέδιδαν...
 ...ἐν...αὐτῶν...εἰς...χεριές...τὰ...δεμάτια...
 ...ἔδένοντο...μὲ...βροῦλα...καὶ...σπάρτα...
 ...ὅταν...ἐχρησιμοποιεῖτο...μαρὰ...τὸ...δέσιμον...ἐργα-
 ...λεῖον,.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

...τὰ...δεμάτια...μετὰ...τὸ...δέσιμο...
 ...συνεκεντρώνονται...ἐν...ἐξάδας.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; ἔν τε παλαιωτάτων χρόνων

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς..... Δύο φο-
 ραί... τὸ ἔτος ταύτ'... Ἑπτέμβριον.
 καὶ... Φεβρουάριον.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν.....

Ἡ ἐξαγωγή ταύτ' γεωμήνων ἀπὸ
 τοῦ χωράφι γίνεται με ἀξίτη.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σαοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφυλί, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Μαζίστα... Ἡ μαζιέριμα τοῦ βίους
 καὶ τριφυλίου γίνεται τὸ φθινόπω-
 ρον καὶ χειμῶνα... Ἡ κοπή καὶ ξήραν-
 σις γίνεται ἄνοιξι... (τοῦ Μαΐου.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον, (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). Ὁ σανὸς ἐθερίζετο τὰ τέλη Ἰουνίου
 με κόσσα
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) . βό. χορτά . μετά . βήγ . αποκατήν
του . μένει . οι τον ἴδιον τόπον . προτ . κηρύττουν
Μετὰ . δένεται . με . σφιγμένα ἢ . χορτά .

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

τὰ θέματα μεταφέρονται εἰς ἀρχὴν,
 ἢ ἐμπροσθεν τῶν ἀποσκηπτῶν.

- 2) Πώς καλείται ο χώρος όπου τοποθετούνται τὰ πρὸς ἀλγωνισμόν
δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμνωστάσι, θεμωνιά,
θεμωνιάστρα, κλπ. Πώς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν;
Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

Ο χώρος ἐν τῷ ἑσπέρῳ καταδεχόμενα. τὰ δὲ με-
τα δεχεται ἡμεῖς, ἡ καταδεχόμενα γίνεσθαι ἐν αὐτῷ.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνεκὰθεν εἰς τὸν τόπον" σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλῶνι ;

Мазюта, 2021.

- 4) Ποῦ κατασκευάζεται (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνα. Ἐντός τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω, τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ...? *ἐμπροσθεν. π.κ. ἀγροικιῶν...*

μαί... οὐ... βοῶν... μή... ἐμποδίζονται...
 τὸν... ἀνέμῳ.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρη-
σὶς του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

... Ἀνήκει ... εἰς ... μίαν ... οἰκογένειαν ...

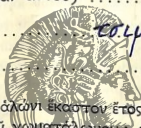
- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

... τὸ ἀλώνισμα ἀρχεται τὸν Ἰούνιον καὶ λήγει τὸν
Αὐγουστον

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

... πετράλωνο ... τοιμέντζωνο

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) ...

... τὸ ἀλώνιον ἐπισκευάζεται
διὰ τῆς ἐπαλείψεως του σιμνήδου διὰ
μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύ-
ρων ...

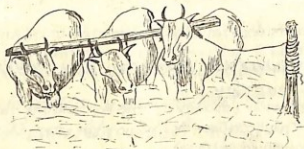
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

... Ἡ προετοιμα-
σία τοῦ ἀλωνιοῦ γίνεται ἀκαθάρτιον ἡμέ-
ραν, ἐν αὗτῃ ἡ ἐνάρξις κυρίως δευτέραν ἡμέραν.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

Μετά τὸ γύσιμο τῶν δεματίων γίνεται ἡ...
 διασπορίδιση τῶν... Ἀγωνόστοχοι δὲν.....
 ὑπαρχει.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσας ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερός, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ εἰς τὰς ἀλῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

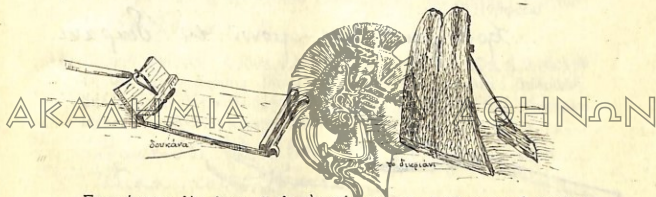
Δένονται... οἱ ἵπποι... ἀπὸ... με... σχοινία...
 ...μαί... ἀπομακρύνονται... ὑπὸ... τοῦ... ἀγωνιστοῦ.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Οἱ... ἔχονται... καὶ... οἱ... ὄνται... δεικνύονται, ἀπὸ τὸν
 γαμβρό... ἐξ... θηριεύει... καὶ... ματωμένον...

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουλκάνα, δικριάνι, βωλόςυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Ἡ... δουλκάνα... δέν... ἀπαντᾷ... ἐξ... τὸν τόπον...
 μας... Ἡ... κριθὴ... καὶ... τὰ... ὄσπρια... ἠλωνίζοντο...
 διὰ... τῶν... ποδῶν... ζώων... περιφερομένων...
 ἐπὶ... τῶν... σταχύων...

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην;

Ὁ... ἀλωνισμός... ἀρχίζει... μεσὰ... τῆν...
 10^{ην}... πρῶτην... διακόπτεται... τῆν... 2^{ην}...
 δι'... ὀλίγον... καὶ... ζαναρχίζει... μέχρι... τῆν...
 6... μ.μ... ἀπὸ... διακόπτεται...

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

...χρησιμοποιεῖται... μόνον... τὸ... δουκράνι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόππους στάχυν; ... *Μεταξισα*

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

... *Μεταξισα*... χρησιμοποιεῖται... μία... βέρρα

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἄλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα), σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. *Ἡ... ἐργασία τῶν... ἀλωνίσμα-
... τῶν... ἐνὸς... ἀσχυμῶν... ἡμέρας... πρῶτη... στρώσις
Ἡ... ἡμερῶν... 2-3... στρώσεις... ἐν... ἡμέρας.*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρίσθω τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
... μάλαμα...

- 17) Ποιοὶ ἄλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἄλωνιστοὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσπάνηδες, καλούμενοι ἄλωνιστοὶ καὶ ἀγωγάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχαν βοδινὰ ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἄλωνισμόν.
*Ἡ... ἡμερῶν... ὁ... ἴδιος... ὁ... γεωργός... με...
... ἰδικὰ... του... ζῶα...*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἄλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).
... ὅχι...

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ἔκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο ὅσον μήκος καὶ πάχους εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;
... ὅχι...

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

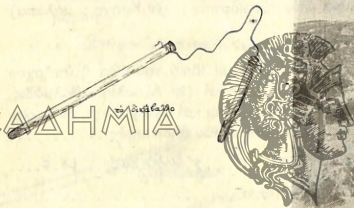
..χρῆσις. μασά. νου. γίνεται. μόνον. διὰ. τὰ. ρεβιθία.

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο κομμένο διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ καρποῦ δημητριακῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; .. το. μασά. νου. τῶν. ρεβιθιῶν. ... γίνεται. ... ὑπὸ. ... τῶν. ἰδιω. ν. ... τῶν. γεωργῶν. ἢ. ... τῶν. ... σ. ἰ. κογεν. ε. τῶν. ...

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Δεν... ἐγένετο... κοπάνισμα... τῶν σταχύων.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ... Ἐπρ. τραγουδοῦντο.

τραγούδια... σχήμα... καὶ... συστί... ..

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποίος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Δεν... ἐγένετο... χρῆσις... ἀλωνιστικῆς μηχανῆς.

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

Οἱ... ἀλωνισμένοι... στάχες... ἐτοιμασμένοι, διὰ τὸ
λίχνισμα... λειῶμα... μάλαμα... ἐργαλεῖον... μετὰ
ὁποῖον... σωρεῖται... το... σχῆμα... αὐτοῦ...
δικριάνι.

τοῦ δικιργιάν (Ἐλνίου)

τοῦ δικριάν (Ἐλνίου)

τοῦ φικιάν (Ἐλνίου)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρὸν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ σπασματιζόμενος... σαρὸς... ζῆ... σπῆμα... αὐγοτιδὸς...
 ζῆτον... σπασματιζόμενος... σπῆμα... καρφώνεται... τὸ θρινάκι...
 μέγα... σταυρωμένον... ὁ σωρὸς... ἐπακαζοῦν...
 προσεχὴ καὶ ἐπαρυσία... πρὸς τὸν θάτον.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Ὁ... ἀνέμισμα... γίνεται... μὲ... τὸ... θρινάκι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Καὶ... ἄνδρες... καὶ... γυναῖκες... χιαντοῦν.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Ὁ... χονδρὰ... τεμάχια... τῶν... σταχύων... τὰ ὅποια...
 παραμένουν... μετὰ... τοῦ λίχνισμα... μένοντα... κόν-
 τυλα... ὁ καρπὸς... ἀπὸ... τὸν... κόνδυλον... ξεκα-
 ριφεῖ... μὲ... τὰ... δρεμεόντι.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολάνεμα)· διὰ πρῶα δημητριακὰ συν-
 θίζεται τοῦτο *δεν γίνεται... αγωνισ. φα...*
διδ... μονδύζου...

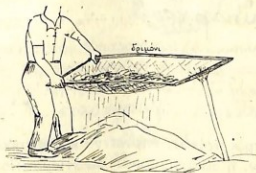
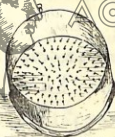
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Μετὰ τὸ θάλαμα ἢ διαλογή τοῦ καρ-
ποῦ... αὐτοῦ... τοῦ... μονδύζου... γίνεται... με...
τὸ δριμόνι...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σάρωθρον, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρὰ καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Γβαθαίτεραν... ἐκρηπτιμοποιεῖτο... κρόκινα...
 βημετροκ... ἀρπυμοποιεῖτο... τὸ... δομολκ...

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

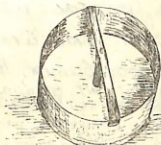
Ὁ καρπὸς σωρεύεται... μὲ φτυάρι...
 ἐπὶ τοῦ σταυροῦ...
 χαράσσεται... σταυρός... εἰς τὴν κορυφὴν...
 ἐμπηγνύεται... φ. φτυάρι... ἀσπασμὸς...
 ἐπακολουθεῖ... προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς...

- 8) Ἄλλὰ ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

ὁ... ὑπάρχοντι...

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλώνι ; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

μισοκοίλε

κούπελος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο,

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, +

γ) τὸ γυφτιάτικο,

δ) τὸ ἀλφονιάτικο κλπ. +

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρον τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

...δρ' ἀγροφυλακιάτικο... καὶ τὸ ἁλῶνι...
...π. αἰ. κ. ο.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) ...παραγωγή... ἀπεθηκεύετο... κατ'...

...τόπιν... ἐν... τοῖς ἀγροῦς...

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... ὅ... ἀ... ἀ... ἀ...
 κ... ε... ε... τ... ἀ...

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

... ἡ διαλογὴ... ἐγένετο καὶ γίνεται μετὰ...
 ... ἀλώνισμα... ὅ... σπορεῖ... τοῦ...
 ... βαρὺ... ἐπὶ τὸ βαρὺ... ἀπὸ...
 ... συλλέγεται καὶ χρησιμοποιεῖται ὡς σποράς,

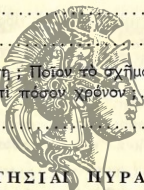
- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύνων,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

... ὅ...

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριῆς, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

... ὅ... ἑσπέραν... εἰς 23... ἀπὸ...
 ... χώραν... τὸ ἀπὸ...
 ... ὑπαιθρον... κυρίως... τὸ ἀπὸ...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

... μέγας... συγκεντρώνει... καὶ εἰς...
 ... μερὴ... ὅπου... ἀρχοῦν... δεινὰ...

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Η... φωτιά... κυτή... ζέχειται... φωτίζει...

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος;...

Εάν... πυράν... μωρίως... παιδιά... τήν... α...
ναπτύσσεται...

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τά κλέπτουν; "Αν ναι, από ποιον μέρος;.....

Είς... μακρότερον... και... δεμάκια... τά...
συλλέγουν... τά... παιδιά... ά.π.σ. άμύρια... και... άγρίων...

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Η... συγκέντρωσις... των... γίνεται... εις... σωρόν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, εόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα.....

Είς... τήν... πυράν... τήν... 2.3.ης... τουκίαν... συνεδί-
ζουν...

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Γίνονται... τρία... πηδήματα... πάνω... άή?...
τήν... πυρά... έπακοχουδαν... φωνασκίη...
και... χυμικρατήματα... έβαλε... και...
το... χρόνον... το... φωταρίσθη...

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάμιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγίδος κλπ.)

Εἰς τὰς πυρὰς καίονται τὰ ρουζούδια
τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγίδος καί
πολλὰ δεματικά.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ἰούδα.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Εἰς τὸν τόπον μου γίνονται πολλοὶ μεγάλοι φωτεῖς
κυρίως τὸ Πάσχα. Μόσα αὐτοὶ ρίχνουν τρεῖς
μὰ ἄλγας τὰ ὅποια τινάσσονται καὶ πηδῶνται
ὅτι σκοτίζουν τοὺς Ἑβραῖους. παύ. ἑσταύρωσαν τὸν
Χριστόν. Ἐπίσης καὶ ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα μάνουν.
Εἰς φωτεῖς αὗτοι εἰς γέμε φανούς.
Κυρίως καίμε νερόν ἐν ἀποδενδρῶν
καὶ κημαράβιγες τὸ Πάσχα. Ἐνῶ
τοῦ φωταρισθῇ καίμε τὰ σκεφάνια
τοῦ Μάρτη καὶ τῆς Πρωτομαγίδος καὶ
ἀμέσως ἀνοχοῦται ὁ νεκρὸς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Λεπτομέρεια περιγραφή γεωργικού βίου από
του 1920.

Περί αὐτὰ ἀνωκορύμια τοῦ Ὀχτωβρίου οἱ
φυτοζῶντες τοῦ Μαραθίου Μοναστηρίου ἔγραφαν ἀπὸ τοῖς
ἀποδοκίμους τὰ γεωργικά τους ἔργα, δηλ. τὰ ἀροτρία
φυτῶν, φυτῶν, ὄσπρια, σιτηράκια, ἀκρίνες καὶ καὶ τὰ
ἡμέτεράν ἂν ἦσαν γὰρ. Ἄν ἀρροῦσε γὰρ βρεῖν ὁ
Ὀχτωβρίου ἔμελλαν ἀρροῦν καὶ τὰμεθα σε ἀκρίους.
Μετὰ τὸ πρῶτο μαζάκιμα τῆς γῆς ὁρῶνταν στὰ
γαϊδούρια τὰ γεωργικά ἔργα καὶ τὰ αἰγανὰ στὰ
χωράφια. Τὰ γῆρα αὐτὰ ἔμελλαν ἦσαν ἀγροῦδες,
γαϊδούρια καὶ μουλάρια. Μετὰ τὸ δίπλω αὐτὰ ἔμελλαν
τὸν σπόρον, ἔβαζαν τὸ σιτηράκι αὐτὰ τοῦ πρῶτου
για νὰ χυμῶνται τὴν ὄσπρια καὶ νὰ στερεώσουν τὴν
γῆν. Μετὰ τὸν σπόρον καὶ τὸν ἀρροῦν. Ἐπειὰ ποτα-
ρῶσαν τοὺς ἀκρίους ἀπὸ τὰ γῆρα φυτῶν ζῶντες, ὥστε
ἂν ἔσπασε καμμία γὰρ βάζουν τὴν ἀκρίν. Μετὰ
ἔμελλαν τοῖς ἀγροῦδες (ἀγροῦδες) καὶ τοῖς ἔμελλαν.
Ἐπειὰ τοῖς ζῶντες φυτῶν μετὰ τοὺς φυτοζῶντες
(ὄσπρια καὶ γαϊδούρια) καὶ τὴν γῆν ἐπὶ αὐτὰ στὰ γῆρα
μετὰ τὰ σιτηρά (σπορά). Ὁ φυτοζῶντος ἔμελλαν
τοῦτε τὴν γῆν καὶ ἀρχίζε τὸ γεωργίον.
Πρὸ τοῦ 1920 γινώσκον ἓνα γεωργίον ἀπὸ ἔμε-
λλαν ὁ σπόρος πρὸ κηρύσσας ἀπὸ τὸν πεπερασμέ-
νο φυτοζῶν. Τὸ γεωργίον στὰ ἀγροῦς χρόνια
ἔμελλαν σπορογχοῦ σπῆρα. Γινώσκον γῆρα, γῆρα στὰ
χωράφια. Συνεχίζον ὡς τὸ σπορογχοῦ. Ἀκρίους
βοῦντες τοῦ φυτοζῶντος ἦσαν ἡ γῆν καὶ ὁ
παραγνοῖς, ὅς ἡ γυναῖκα τοῦ πού ἔμελλαν τοῖς
βοῦντες μετὰ τὰ γῆρα. Μετὰ τὸ γεωργίον

σήγαναν τὰ fā στο σταύρο. Τὴν ἀνοίξε πού
μεγάζωνε τὸ σπαρτό, κυρίως τὸν Μάρτιο, σήγαι-
ται κυρίως γυναῖκες καὶ ξεχορτάριαζαν (ἐβράζαν
τὰ fāna) γιὰ νὰ μὴν ἐμποδίζουν τὴν ἀνασυν-
θε τοῦ κριθαριοῦ. Στὰ τέλη τοῦ Μαΐου ἀρχίζει
ὁ δερσιμός. Κάθε γεωργικὴ οἰκογένεια ἐδίριφε
τὰ δυνά της σπαρμένα. Ἐλάχιστοι ἦσαν οἱ γαιο-
κτήμονες ποὺ χρησιμοποιοῦσαν τὴν παραδοχὴν.
Στὰ πρῶτα χρόνια τὰ δρεπάνια σπάνιζαν
τότε οἱ δερσισταὲς ξερρίθωναν τὸ σπαρμένο.
Μετά τὸ δερσιμό ὁ πλοῦς θεωρεῖται ὅτι
τῆς οἰκογενείας ἔδενε τὰ δρεπάνια μὲ βοῦρα
ἢ οὐζάτο καὶ ἢ ὁ ἴδιος ἢ τὰ παιδιά του τὰ
μάθνε γιὰ νὰ πᾶν ἐνὰ φορτίο. Τὸ φορτίο
ἀνασυνθέταν ἀπὸ ἑξ. δρεπάνια. Κατὰ τὴν
διαρροία τοῦ δερσιμοῦ τραγουδοῦσαν καὶ χορὰ
τοῦνὰ τραγούδια, ποὺ ἀνασυνθεῖνόνταν σὲν ἑω-
χή τους. Κυρίως ὅμως τραγουδοῦσαν καὶ τὸ σχε-
τικὸ τραγούδι μὲ τὸ δερσιμό.
Σὲν αἶμα τοῦ σπαρμένου,
μὲ βάζαν τὰ δρεπάνια
γιὰ τὰ μὲ τρῶν ὁ ἀνεμος
κι' ὁ ἥλιος τὰ μαυρίζω.
Ὅταν τελειώνουν τὸ δερσιμα τοῦ χωραίου
μαδόνταν σὲν σιμά τῶν δένδρων κι' ἔφρχαν
βηγανίτες μὲ μέλι. Τὰ δρεπάνια τὰ ποντα-
ροῦσαν ἐν δέσπρη μέρα ἑωάννη καὶ γαϊδούρια
κυρίως τὰ παιδιά. Τὰ ξεφορτώναν στοῖς ἀγῶνι
καὶ γυρίζαν πάλι στοῖς χωράφι. Ἔτσι οἱ
νοικοκυρῆδες μετὰ τὸν δερσιμό μαζάωναν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

τὶς μεγάλας θημῆς αὐτὸν ἔχον στίσι.

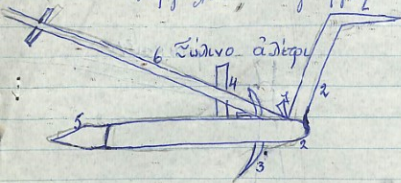
Μετά παύσαν τὰ χωματάκινα ἢ
ωκεράκινα ἀπὸ τὰ διάφορα φυτὰ ἢ χοιροῦδα μὲν
ἓνα σουρία. Ἀχέσαν μετὰ τὶς σχισμάδες ἢ
ὅσο τὸ χωματάκινο μὲ μῆκος ἀπὸ βούδια
καὶ ἀχυρὸ καὶ τὸ ἀφῆσαν μίαν δύο ἡμέρας καὶ
σπέννυν μαζά. Γέμψαν τὸ ἀγῶνι μὲ δειρά-
μα, τὰ ἔδουν σπέννυν ἔξω τὰ δεκάκινα
ἢ τὰ ἀφῆσαν μετὰ ἂν ἦταν ἀπὸ μαρμαίτου
στάχνα καὶ τὰ ἀφῆσαν καὶ σπέννυν.

Δέκα ἢ ὥρα ἀρχίτε τὸ ἀγῶνισμα. Ἐδεναν
ἀπ' αὐτοῦ χαιροῦ τίς ἀχέας καὶ ἄλλα τὰ
καὶ τὰ κινητοῦσαν μὲ μίαν βέργα. Ἀπὸ
ἔχωνκε ἢ ὡρῶν σπέννυν ἔρχιναν δευτέρα
καὶ τρίτη. Ὅταν γινώσκοντο ἔρχιναν τὰ
τὰ καὶ τὰ μαζάσαν μὲ βενάρια καὶ διπράνια.
Τὸ χαιρὸν τὸ ἔχων ἓνα σωρὸ σὲ σχῆμα
αὐγοειδές. Οἱ οἰκοκυβάρχες ἔχων ἓνα σωρὸ
σὲ ὅσο τὸ μῆκος καὶ πλάτος τοῦ σωροῦ
καὶ ἔμειναν τὸ διπράνι σὲ σωρὸ. Ἐνχαρι-
στοῦσαν τὸν Θεόν, ἔχων ὅτιν ὡρῶν τὸν καὶ
σπέννυν τὸ ἔρχομεν καὶ τοὺς χαιροῦ
μεγαλύτερο σωρὸ. Τὸ χαιρὸν ἀρχίτε τὸ
βραδάκι. Οἱ χαιρὸν δὲ καὶ τρεῖς σπέννυν
ἀρχίαν τὸ χαιρὸν, σπέννυν τὸ χαιρὸν τόσο
γινώσκοντο ὡρῶν ὅσοι ἔχων ἀπὸ ἀχῶρη.
Ἀργότερα ἔχων σπέννυν κατὰ μῆκος τοῦ σωροῦ
καὶ ἔτσι χαιρὸν ὡρῶν τὰ ἀχῶρη ἀπὸ
τὸν σωρὸ. Οἱ πρῶτος σωρὸς ἔχων
σὲ βορριότερο σχῆμα. Ἐπακοῦντοῦσε

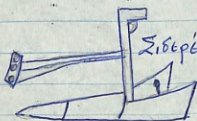
τὸ μάγμα τῶν πιό μεσῶν κόκκων οἱ ὁποῖοι
δὲ ἐχρησιμοποιοῦντο ὡς σπόροι τὸ δεύτερο χρόνο.
Μετὰ τὸ μισκοῦν γέμιζαν τὰ σουβάγια καὶ μωβα-
ζοῦσαν τὸν καρπὸ σὺν ὁστέρεναι ἀποδοτικῶς. Μετὰ
μωβαζοῦσαν καὶ τ' ἄχυρα σὺν ἄχυρῶναι.
τὰ ἀγνῶτα σταχυὰ τοῦ τ' ἐνε κόνδυλα
μαζὶ με' ἄχυρα καὶ καρπὸ τ' ἄβαν στο δριμόνι
μ' ἐστὶ τὰ ψιχῶριζαν ἀπ' τὸν καρπὸ. τὸ πιό
ἀμύετα κόνδυλα τ' ἄβαν γιὰ τροφή σιᾶ φα καὶ
σὺν ὕσσιν.

Μετὰ τὸ 1920 καὶ μέχρι σήμερον ἔχουν
γίνει πολλὰ μεταρρυθμίσεις εἰς τὰ ἀποσκευάζειν
τῶν γεωργῶν καὶ εἰς τὰ ἐργασία τους. Ἐάν νέα
ἐργασία εἰσῆλθον τὸ φυτῶν, ὁ ναρκός,
τὸ διπλῶν. τὸ φυτὸν ἀποφῶ ἀντιμαρτυρῶν.
ἀπὸ το 1918 καὶ ἄρτι καὶ σήμερον συναντῶνται
ἀριστοτέρον τὸ φυτὸν ἀποφῶ. καὶ οἱ φυτῶνες
φυτῶν ἀντιμαρτυρῶν ἀπὸ σιδερέναι καὶ
συρματῶντες φυτοδέτες. τὸ ἀγροχέρι γίνετα
ἀπὸ σιδερό, ἐπίσης τὸ παράβοιο γίνετα ἀπὸ
σιδέρο γιὰ νὰ μὴν σπᾶν. τὸ σιδερέναι ἀγροχέρι
εἰσῆλθε σὺν ἁρᾶν τὸ 1918, ὡς ἐλάχιστον
γεωργοὶ τὸ χρησιμοποιοῦν. Μετὰ τὸν πόλεμον τὸ
πριδᾶν ἔπαυε νὰ ἀποσπᾶν τὸ βασίον ἐκδοῦν
διατροφῆς τῶν ναρκῶν δι' αὐτὸ οἱ ναρκῶνται
ὀλιγωροῦσαν. ὅτις διὰ τὴν σημαίν εἰσῆλθε καὶ
τὸ διπλῶν. διὰ τὴν μέτρησην τοῦ καρποῦ χρησι-
μοποιεῖται ὁ τελεστής, ἐνὶ παλαιότερα ἐχρησιμοποιεῖτο
τὸ μισκοῦν. διὰ τὴν τροπέδωσιν τοῦ ἀγροχέρι
ἀγροχέρι χρησιμοποιεῖται ἡ σφῆρα ποὺ ἔχει ἀπὸ ἄλλο

Έργα του γεωργού

- 1- άξεροχέρι
- 2- άξεροπόδι
- 3- παράβολο
- 4- σπιάδα
- 5- ύνι
- 6- σταβάρι
- 7- σπῆνις
- 8- κρινέρι

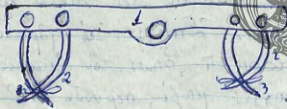
Σιδερένιο αλέτρι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ζυγός

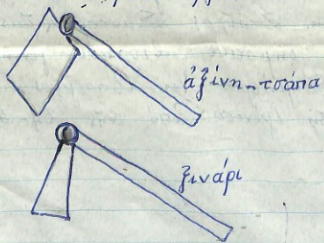

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ζυγός
2. Λεύκες
3. Ξυγοδέσες

Συμμερικά έργα

αξίνη-τσάπα

ξινάρι

σπιτάρι

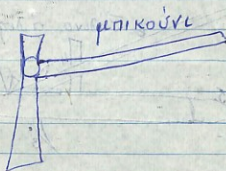

πριόνι

ξυγοράι

ἔργον αὐτοφωτο

Σημειώ με τοπίο

Συμπληρωματικῶς ἀναγερὰ ἐπὶ τὸ ἐσωδέραι ἐπὶ
23. Τούτων ἀνίστανται φυσικῶς ἐκ δημοφιλῶς ἀνθρώπων
αἱ δοξαίαι ὑπερβυδῶνται. Ἰδομένων δὲ οὐ οὐ χρόνῳ
δὲ τοὺς χάριτες καὶ ὡς οὐκ. Σημειώ τὰ βράδυ τοῦ
Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ φωταγιστοῦ, ὅπως τὸν ἀσκαζοῦν
οἱ νοσῆτες χυρίζουν ὁρμῆς μαζί, περνοῦν δὲ τὰ
ἐπίβια καὶ φωνάζουν τὸ ὄνομα τοῦ ἀγαπημένου
τους.

Εἰς τὸ Μπαράδι-Μονυόρον ἐγένετο ἡ συζαχὴ.
ἀγροπορῆς γεργός ὁ κ. Σταύρος Σαντοριναῖος.
Ἐπὶ 59 ἀπόροτος δημοτικὸς ἀποχέου γεννηθὲς
εἰς Μπαράδιον. [Θημερίος Νικ. Μπαρῆχος διδάσκα-
τος. Ἡ συζαχὴ αὐτὴ ἐγένετο ἀπὸ ἐπὶ 24-30
Ἰανουαρίου 1940.